

กรอบแผนงานหรือโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายใต้กรอบวงเงิน 170,000 ล้านบาท

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตามที่รัฐบาลได้จัดทำพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 (พระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564) โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564 โดยการดำเนินการตามพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 จะเป็นการให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินในวงเงินไม่เกิน 500,000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการใน 3 แผนงานหลัก¹ ได้แก่

1) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (แผนงานหรือโครงการกลุ่มที่ 1) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ยารักษาโรค วัคซีน และการวิจัย พัฒนาและผลิตวัคซีนภายในประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงสถานพยาบาลสำหรับการบำบัดรักษาผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข วงเงิน 30,000 ล้านบาท

2) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบรรเทา ภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน และช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพหรือผู้ประกอบการทุกสาขาอาชีพให้สามารถประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง (แผนงานหรือโครงการกลุ่มที่ 2) วงเงิน 300,000 ล้านบาท

3) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับแผนงานหรือโครงการเพื่อรักษาระดับการจ้างงานของผู้ประกอบการ และกระตุ้นการลงทุนและการบริโภค ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ (แผนงานหรือโครงการกลุ่มที่ 3) วงเงิน 170,000 ล้านบาท

การดำเนินการตามพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ประกอบกับมาตรา 8 (1) แห่งพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (พระราชกำหนดฯ) ได้กำหนดกลไกให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ (คณะกรรมการฯ) ซึ่งประกอบด้วยเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการ มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน 5 คน เป็นกรรมการ และให้รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคนหนึ่งซึ่งเลขาธิการสภาพัฒนาการ

¹ บัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมายเป็นเลขานุการ และผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ เป็นผู้ช่วยเลขานุการร่วม และเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 คณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. 2564) และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2564 ซึ่งข้อ 12 วรรคแรกของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. 2564 กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานฯ) จัดทำกรอบแผนงานหรือโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (กรอบแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม) เสนอต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาและนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีเจ้าสังกัดจัดทำรายละเอียดโครงการที่มีความสอดคล้องกับกรอบแผนงานหรือโครงการฯ เสนอสำนักงานฯ เพื่อรวบรวมและจัดทำความเห็นเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

ในการนี้ สำนักงานฯ จึงได้จัดทำกรอบแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้แผนงานหรือโครงการกลุ่มที่ 3 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ซึ่งจะช่วยให้สามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เหตุผลและความจำเป็น

1.1 ประเทศไทยเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน สังคม และผู้ประกอบการธุรกิจอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงได้ตราพระราชกำหนดฯ วงเงินรวม 1 ล้านล้านบาท โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้ไว้ สำหรับดำเนินแผนงาน/โครงการใน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์ทางการแพทย์และสาธารณสุข 2) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้กับภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ และ 3) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม เพื่อรองรับความเสี่ยงในกรณีที่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และรองรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะถัดไป โดย ณ วันที่ 14 กันยายน 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติโครงการที่เสนอขอใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดฯ แล้ว จำนวน 296 โครงการ รวมกรอบวงเงินกู้ 996,870.1074 ล้านบาท คงเหลือ 3,129.8926 ล้านบาท

1.2 ที่ผ่านมามาประเทศไทย สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระลอกแรกให้อยู่ในวงจำกัดได้ตั้งแต่ช่วงเดือนมิถุนายน 2563 โดยในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2563 เริ่มมีการระบาดในระยะที่ 2 ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถควบคุมการระบาดได้ในช่วงต้นเดือนมีนาคม 2564 อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระลอกใหม่ได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นและขยายขอบเขตในหลายพื้นที่ทั่วประเทศมากขึ้นนับตั้งแต่ในช่วงเดือนเมษายน 2564 สะท้อนจากจำนวนผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อและผู้เสียชีวิตรายใหม่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้ว่าที่ผ่านมารัฐบาลจะได้ดำเนินการตามแผนการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ในประเทศให้ได้อย่างน้อย 100

ล้านโดสภายในปี 2564 โดยได้เริ่มมีการฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ มาเป็นลำดับ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2564 แต่การฉีดวัคซีนยังทำได้ในวงจำกัด เนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนวัคซีนในระยะแรกที่ยังมีจำนวนไม่มากพอที่จะทำการกระจายการฉีดวัคซีนไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์การระบาด ในขณะที่ยังคงมีการระบาดอยู่ในระดับสูง ประกอบกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะนี้มีการกลายพันธุ์ออกเป็น 4 สายพันธุ์ จึงทำให้เกิดความเสี่ยงมากยิ่งขึ้นในการควบคุม และการบริหารจัดการหากมีการระบาดในระยะถัดไป โดย ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2564 มีจำนวนผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อรายใหม่ 18,027 ราย และผู้เสียชีวิตรายใหม่ 133 ราย ส่งผลให้ยอดรวมผู้ติดเชื้อสะสมอยู่ที่ 615,314 ราย และผู้เสียชีวิตสะสมอยู่ที่ 4,896 ราย ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดที่รุนแรงดังกล่าว ทำให้เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้มีการปรับระดับสถานการณ์ในพื้นที่ทั่วประเทศอีกครั้ง โดยกำหนดให้พื้นที่ 29 จังหวัด เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด² และมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการจำกัดการดำเนินกิจกรรมบางประเภทที่สำคัญและมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค อาทิ การห้ามออกนอกเคหสถานเวลา 21.00 ถึง 4.00 น. ห้ามบริโภคภายในร้านอาหารและเครื่องดื่มรวมทั้งเปิดได้ไม่เกิน 20.00 น. การปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ ร้านเสริมสวย ร้านนวด สถานที่และเล่นกีฬา และห้ามจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวเกินกว่า 5 คน เป็นต้น เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดให้อยู่ในวงจำกัดโดยเร็วที่สุด ซึ่งการดำเนินการตามมาตรการควบคุมกิจกรรมดังกล่าว ทำให้มีผลกระทบทางเศรษฐกิจ คือ เกิดแนวโน้มการออกจากงานของแรงงานในสถานประกอบการ และการชะงักงันของวัยแรงงานที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้กำลังซื้อ การบริโภค และการใช้จ่ายใช้สอยของประชาชนในภาพรวมลดต่ำลง เป็นอุปสรรคสำคัญของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชน และภาพรวมของประเทศ

1.3 เมื่อพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ พบว่า

- 1.3.1 การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ทวีความรุนแรงและขยายขอบเขตไปในหลายประเทศทั่วโลกอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นปี 2563 ซึ่งได้ส่งผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจโลก ในภาพรวม ดังจะเห็นได้จากการที่เศรษฐกิจในหลายประเทศในช่วงไตรมาสที่สองของปี 2563 หดตัวต่อเนื่องจนเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและหลายประเทศขยายตัวต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ นับตั้งแต่วิกฤตการเงินโลกในปี 2552 สำหรับเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่รุนแรงเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก โดยเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 ลดลงร้อยละ 12.1 อย่างไรก็ดี สถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศที่คลี่คลายมากขึ้นได้ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งหลังของปี 2563 เริ่มปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยเศรษฐกิจลดลงร้อยละ 6.4 ร้อยละ 4.2 ในไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 ตามลำดับ และเมื่อปรับฤดูกาลแล้ว เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 6.1 และร้อยละ 0.8 ในช่วงสองไตรมาสสุดท้ายของปี 2563

² ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ตาก นครปฐม นครนายก นครราชสีมา นราธิวาส นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ปัตตานี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี เพชรบูรณ์ ยะลา ระยองราชบุรี ลพบุรี สงขลา สิงห์บุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง

- 1.3.2 สำหรับในปี 2564 เศรษฐกิจไทยในไตรมาสแรกยังคงปรับตัวลดลงร้อยละ 2.6 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการระบาดระลอกใหม่นับตั้งแต่ในช่วงปลายปี 2563 ขณะที่ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2564 เศรษฐกิจไทยกลับมาขยายตัวร้อยละ 7.5 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากฐานการขยายตัวที่ต่ำผิดปกติในช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดระลอกแรกในเดือนเมษายน 2563 โดยแรงสนับสนุนจากการขยายตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 ที่สำคัญมาจากการส่งออกสินค้าที่ขยายตัวได้ดีตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก อย่างไรก็ตาม ภัยแล้งที่รุนแรงในภาคเกษตร โดยเฉพาะการบริโภคภาคเอกชนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดระลอกใหม่ในเดือนเมษายน 2564 ซึ่งทำให้ต้องมีการดำเนินมาตรการควบคุมการระบาดอย่างเข้มงวด และส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการภาคธุรกิจ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังภาคการจ้างงานทำให้เกิดการออกจากงานของแรงงานในสถานประกอบการและการชะงักของแรงงานที่กำลังเข้าสู่ตลาด และรายได้ของครัวเรือน และทำให้กำลังซื้อภายในประเทศปรับตัวลดลง
- 1.3.3 ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจโดยเฉพาะรายย่อยจึงมีแนวโน้มประสบปัญหาขาดสภาพคล่องเพิ่มขึ้น นำไปสู่ปัญหาการเพิ่มขึ้นของภาระหนี้สินท่ามกลางการว่างงานที่ยังอยู่ในเกณฑ์สูงและการไม่มีโอกาสเข้าสู่ตลาดการจ้างงาน และได้รับผลกระทบซ้ำเติมจากการแพร่ระบาดระลอกใหม่ ซึ่งกลายเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศและความสามารถในการชำระหนี้ในระยะต่อไปมากขึ้น ในขณะเดียวกัน ภาคบริการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องยังคงได้รับผลกระทบรุนแรงจากการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ ประกอบกับความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดทั้งภายในประเทศและในประเทศต้นทางของนักท่องเที่ยวท่ามกลางการกลายพันธุ์ของไวรัส ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ และมีแนวโน้มที่จะทำให้แต่ละประเทศยังคงต้องดำเนินมาตรการควบคุมการเดินทางระหว่างประเทศต่อไป
- 1.4 อย่างไรก็ตาม คาดว่าเมื่อมีการกระจายการฉีดวัคซีนให้แก่ประชาชนในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่รุนแรงในบางพื้นที่ของประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น ในขณะเดียวกันกับการขยายตัวของการใช้จ่ายภาครัฐอันเนื่องมาจากการดำเนินแผนงาน/โครงการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจภายใต้พระราชกำหนดฯ ในช่วงที่ผ่านมา ได้ทยอยส่งผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจได้ระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม แรงหนุนจากสถานการณ์แพร่ระบาดตามคลัสเตอร์ต่าง ๆ ที่ยังคงอยู่ ทำให้ภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบซึ่งมีกำลังทรัพยากรจำกัดโดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยังคงต้องเผชิญกับภาวะความเสี่ยงต่อการล้มเลิกกิจการหรือลดการจ้างงาน
- 1.5 นอกจากนี้ เมื่อมีการฉีดวัคซีนในประเทศต่างๆ ทั่วโลกครอบคลุมประชากรมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศเศรษฐกิจหลัก เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป หรือจีน ก็สามารถคาดหวังได้ว่าแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและตลาดหลักของโลกจะเห็นเด่นชัดมากขึ้นภายในช่วง 6-9 เดือนข้างหน้า ดังนั้น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงต่อไป จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เดินหน้าได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเก็บเกี่ยวโอกาสและเร่งการฟื้นตัวจากสถานการณ์แนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจระดับโลกดังกล่าว

- 1.6 ด้วยสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นการดำเนินแผนงาน/โครงการภายใต้แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามบัญชีแนบท้ายพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงิน 170,000 ล้านบาทในระยะถัดไป จึงถือเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญของภาครัฐที่จะช่วยให้หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินโครงการต่างๆ ที่จะมีส่วนช่วยบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระดับพื้นที่และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวมให้ฟื้นตัวและสามารถกลับมาขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องภายใต้การดำเนินมาตรการด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศให้อยู่ในวงจำกัดให้ได้โดยเร็วที่สุด ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวยังจำเป็นต้องคำนึงถึงความจำเป็นและคุ้มค่าในการใช้จ่ายภายใต้แนวโน้มสถานการณ์ที่จะคลี่คลายไปในแต่ละช่วงเวลาด้วย

2. หลักการในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของ Covid-19

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้นผนวกกับความไม่แน่นอนของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะนี้ที่มีการกลายพันธุ์อย่างรวดเร็ว จำเป็นจะต้องมีการดำเนินมาตรการที่เร่งด่วนเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยในด้านหนึ่งรัฐบาลจะต้องเร่งดำเนินการฉีดวัคซีนให้กับประชาชนและควบคุมการแพร่ระบาดให้ได้ผลโดยเร็วที่สุด ในขณะเดียวกันที่อีกด้านหนึ่ง โดยอาศัยอำนาจของพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 จะต้องเร่งดำเนินการในช่วงปลายปี 2564 จนถึงปี 2565³ ขับเคลื่อนให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจในทุกระดับทั้งระดับสถานประกอบการทั่วไป ธุรกิจชุมชน ครีวเรือน หรือระดับบุคคลสามารถเดินหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานที่เป็นจุดเน้นสำคัญ คือ

- 2.1 เพื่อรักษาระดับการจ้างงานของผู้ประกอบการ และส่งเสริมการจ้างงาน เพื่อรักษากิจการของภาคธุรกิจโดยเฉพาะขนาดกลางขนาดย่อมหรือธุรกิจชุมชน และสร้างรายได้ และสร้างอาชีพของประชาชน ชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ
- 2.2 เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการในสาขาที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบและมีศักยภาพในการพัฒนา และสามารถกระจายผลประโยชน์ไปสู่ประชาชนในระดับฐานราก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาภาคเกษตร หรือผลิตภัณฑ์ในชุมชน ให้มีคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ และเน้นการพัฒนาและเชื่อมโยงกับภาคบริการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นรองรับแนวโน้มเศรษฐกิจคุณภาพภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาด โดยการประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการโดยเฉพาะระดับชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2.3 เพื่อกระตุ้นการบริโภค กระตุ้นตลาด และพยุงอุปสงค์ให้กับธุรกิจต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19

³ เนื่องจากมีเงื่อนไขว่ากระทรวงการคลังจะสามารถกู้เงินเพื่อดำเนินการภายในเดือนกันยายน 2565 เท่านั้น

3. ขอบเขตของโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

จากหลักการและเป้าหมายที่เป็นจุดเน้นสำคัญ ดังกล่าวข้างต้น โครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงต้องเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะ เพื่อเป้าหมายอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

**แผนภาพ : กรอบการพิจารณาแผนงาน/โครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม
กรอบวงเงิน 500,000 ล้านบาท (วงเงินประมาณ 170,000 ล้านบาท)**

กรอบแผนงาน/โครงการในบัญชีแนบท้ายพระราชกำหนด วงเงินรวม 500,000 ล้านบาท

1. เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (30,000 ล้านบาท)

2. เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชน ฯ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด (300,000 ล้านบาท)

3. เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด (170,000 ล้านบาท)

2 กลุ่มแผนงาน/โครงการหลัก (วงเงินรวม 170,000 ลบ.)

1. การรักษาระดับการจ้างงานของผู้ประกอบการ และส่งเสริมการจ้างงาน เพื่อรักษากิจการของภาคธุรกิจโดยเฉพาะขนาดกลางและขนาดย่อม (กรอบวงเงินเบื้องต้นจากการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 70,000 ล้านบาท) ซึ่งหมายถึงแผนงาน/โครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด ให้สามารถมีสภาพคล่องเพียงพอในการรักษาการจ้างงานเดิมหรือแผนงาน/โครงการที่ช่วยให้เกิดการจ้างงานใหม่เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง
2. การลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ในสาขาที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบและมีศักยภาพในการพัฒนา และสามารถกระจายผลประโยชน์ไปสู่ประชาชนในระดับฐานราก และ/หรือ การกระตุ้นการบริโภค กระตุ้นตลาด และพยุหอุปสงค์ให้กับธุรกิจต่าง ๆ (กรอบวงเงินเบื้องต้นจากการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 100,000 ล้านบาท) ซึ่งหมายถึงแผนงาน/โครงการที่ช่วยสร้างรายได้หรือเพิ่มกำลังซื้อให้กับประชาชน หรือครัวเรือน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการบริโภคในระบบเศรษฐกิจ และสนับสนุนให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง หรือ การลงทุนในปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ โดยมีการประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งการลงทุนที่สามารถเพิ่มโอกาสการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการโดยเฉพาะระดับชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะส่งผลไปสู่การฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจท้องถิ่นต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- SMEs ได้รับการช่วยเหลือเพื่อรักษาการจ้างงาน และการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ประมาณ 390,000 ราย
- สามารถยกระดับการบริโภค และกระตุ้นตลาดเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาด
- เกิดการยกระดับประสิทธิภาพ และมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการโดยเฉพาะระดับชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่นในท้ายที่สุด

- 3.1 เพื่อรักษาระดับการจ้างงานของผู้ประกอบการ และส่งเสริมการจ้างงานของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และการจ้างงานในชุมชน: ซึ่งหมายถึงแผนงาน/โครงการเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด ให้สามารถมีสภาพคล่องเพียงพอในการรักษาการจ้างงานเดิม หรือแผนงาน/โครงการที่ช่วยให้เกิดการจ้างงานใหม่และการจ้างงานต่อเนื่องเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง
- 3.2 การลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ในสาขาที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบและมีศักยภาพในการพัฒนา และสามารถกระจายผลประโยชน์ไปสู่ประชาชนในระดับฐานราก และ/หรือ การกระตุ้นการบริโภค กระตุ้นตลาด และพยุหอุปสงค์ให้กับธุรกิจต่าง ๆ (กรอบวงเงินเบื้องต้นจากการประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 100,000 ล้านบาท) ซึ่งหมายถึงแผนงาน/โครงการลงทุนในปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ โดยมีการประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และ

นวัตกรรม และการลงทุนที่สามารถเพิ่มโอกาสการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการโดยเฉพาะระดับชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจะส่งผลไปสู่การฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจท้องถิ่นต่อไป รวมทั้งเป็นการลงทุนที่ช่วยสร้างรายได้หรือเพิ่มกำลังซื้อให้กับประชาชน หรือครัวเรือน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการบริโภคในระบบเศรษฐกิจ และสนับสนุนให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดสรรกรอบเงินเบื้องต้นภายใต้กรอบแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะโครงการ	วงเงิน (ลบ.)
1. การรักษาระดับการจ้างงานของผู้ประกอบการ และส่งเสริมการจ้างงาน ฯ	70,000
2. การลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการและ/หรือ การกระตุ้นการบริโภค กระตุ้นตลาด และพยุงอุปสงค์ให้กับธุรกิจต่าง ๆ	100,000
รวม	170,000

ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินแผนงานหรือโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการทั่วไป แรงงานในระบบประชาชนทั่วไป เกษตรกร / สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร) วิสาหกิจชุมชน ผู้ว่างงาน และวัยแรงงานที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน

4. กลุ่มเป้าหมายในการเสนอโครงการ

ตามข้อ 12 วรรคสองของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดให้ “หน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด” เป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอโครงการที่มีความสอดคล้องกับกรอบแผนงานหรือโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่มีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน เสนอสำนักงานฯ เพื่อรวบรวมและจัดทำความเห็นเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาตามขั้นตอน

โดยหน่วยงานของรัฐ ต้องจัดทำข้อเสนอโครงการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 และข้อ 6 พร้อมทั้งต้องส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ รวมทั้งต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนในพื้นที่ และภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม เช่น ภาคเอกชน มูลนิธิ และภาควิชาการ ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมและหรือจัดทำข้อเสนอโครงการที่สอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ของหน่วยงานผ่านหน่วยงานได้

ทั้งนี้ กรณีที่หน่วยงานของรัฐ จะจัดทำข้อเสนอโครงการที่กำหนดให้มีการให้เงินอุดหนุนแก่วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ หรือองค์กรภาคประชาชน หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดให้วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ หรือองค์กรภาคประชาชน แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินโครงการของหน่วยงาน รวมถึงภาระหน้าที่ของวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ หรือองค์กรภาคประชาชนที่มีต่อข้อเสนอโครงการ อาทิ สัดส่วนของเงินร่วมจ่ายหรือสมทบ การบำรุงรักษาเครื่องมือ พร้อมทั้งแสดงเอกสารและหลักฐานที่ชัดเจนเพื่อประกอบการพิจารณาความพร้อมของวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ หรือองค์กรภาคประชาชนว่าจะสามารถดำเนินโครงการได้อย่างยั่งยืน

5. ลักษณะของข้อเสนอโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

- 5.1 โครงการที่มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดไว้ในข้อ 13 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ โครงการที่เสนอจะต้องเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการและเบิกจ่ายภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565
- 5.2 โครงการที่มีการกำหนดกิจกรรมการดำเนินโครงการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ (Effectiveness) ประสิทธิภาพ (Efficiency) การตอบสนองความต้องการ (Responsiveness) ของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน การกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย โดยจะต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานที่เปิดเผยต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

6. การจัดทำรายละเอียดข้อเสนอโครงการ

คณะกรรมการฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่จะจัดทำข้อเสนอโครงการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ 13 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 แ ดังนี้

- 6.1 รายละเอียดโครงการตามแบบฟอร์มข้อเสนอโครงการภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม พร้อมเอกสารประกอบ ได้แก่ แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฯ แบบสรุปรายการ ปร.4 - ปร.5 แบบแสดงรายละเอียดงบประมาณ โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ <http://thaime.nesdc.go.th/loanact/> ทั้งนี้ การจัดทำรายละเอียดงบประมาณโครงการ ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดงบประมาณรายจ่ายแต่ละรายการ ให้เป็นไปตามบัญชีราคามาตรฐานของสำนักงบประมาณ ดังนี้ (1) บัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ (2) บัญชีราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้าง (3) หลักเกณฑ์ และอัตราค่าใช้จ่ายประกอบการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่เบิกจ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ใช้สอยวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค (4) หลักเกณฑ์ อัตราค่าใช้จ่าย และแนวทางการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี : การฝึกอบรม สัมมนา การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การจ้างที่ปรึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ และ (5) อัตราราคางานต่อหน่วย

6.2 กรอกข้อมูลรายละเอียดโครงการฯ ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะรวบรวมข้อเสนอโครงการของหน่วยงานรัฐที่ได้ผ่านความเห็นชอบของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด และมีข้อมูลรายละเอียดที่ครบถ้วนและสมบูรณ์เพียงพอประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ เสนอคณะกรรมการฯ เท่านั้น

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในระบบประกันสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดได้รับการช่วยเหลือเพื่อรักษาการจ้างงาน ประมาณ 390,000 ราย
- 7.2 เกิดการยกระดับประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการโดยเฉพาะระดับชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น ในท้ายที่สุด

7.3 สามารถพยากรณ์ระดับการบริโภคภายในประเทศเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาด

8. กรอบระยะเวลาดำเนินงาน

เนื่องจากการดำเนินการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภายใต้สถานการณ์ที่ยังมีความเสี่ยงของการแพร่ระบาด จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องของการเฝ้าระวัง และมีมาตรการสำรองสำหรับการใช้งบประมาณเพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่มีการแพร่ระบาดตามเจตนารมณ์แห่งพระราชกำหนดฯ ดังนั้น สำนักงานฯ จึงเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการแบ่งช่วงการพิจารณากลับกรองเพื่อบริหารจัดการให้ใช้เงินกู้ฯ ออกอย่างน้อย 2 รอบ โดยรอบที่ 1 จะเริ่มประมาณตุลาคม 2564 กรอบวงเงินประมาณ 100,000 - 120,000 ล้านบาท และรอบที่ 2 จะเริ่มประมาณมีนาคม 2565 กรอบวงเงินประมาณ 50,000 - 70,000 ล้านบาท เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมทั้งสามารถรองรับการดำเนินการตามมาตรา 6 แห่งพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 กรณีที่คณะรัฐมนตรีมีความจำเป็นต้องปรับกรอบวงเงินกู้ที่กำหนดไว้ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดนี้เพื่อการตามมาตรา 5 (1) (2) และ (3) ก็ได้

กิจกรรม	งบประมาณประจำปี 2564	งบประมาณประจำปี 2565												งบประมาณประจำปี 2566		
	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1) คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นชอบร่างกรอบแผนงานหรือโครงการภายใต้แผนงานฯ 3	17															
2) คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ กรอบแผนงานหรือโครงการภายใต้แผนงานฯ 3	21															
3) ประชุมชี้แจงหัวหน้าส่วนราชการ	24															
4) หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอ สศช. (รอบที่ 1)																
5) สศช. พิจารณากลับกรองข้อเสนอโครงการเสนอ คณะกรรมการฯ /คณะรัฐมนตรี																
6) หน่วยงานเริ่มดำเนินโครงการ Project implementation																
7) หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อเสนอโครงการเสนอ สศช. (รอบที่2)																
8) สศช. พิจารณากลับกรองข้อเสนอโครงการเสนอ คณะกรรมการฯ /คณะรัฐมนตรี																
9) หน่วยงานเริ่มดำเนินโครงการ Project implementation																

ทั้งนี้ กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะจัดส่งข้อเสนอโครงการเบื้องต้น (Project brief) ให้สำนักงานฯ พิจารณาเบื้องต้นสามารถจัดส่งข้อเสนอโครงการ (ตามรูปแบบที่คณะกรรมการฯ กำหนดตามข้อ 6) โดยผ่านความเห็นชอบของหัวหน้าหน่วยงานจัดส่งให้สำนักงานฯ ภายในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ โดยกรณีที่สำนักงานฯ พิจารณาเห็นว่าข้อเสนอโครงการดังกล่าวมีความสอดคล้องกับจุดเน้นในดำเนินการตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในแต่ละช่วงเวลาจะมีหนังสือแจ้งกลับไปยังหน่วยงานฯ เพื่อให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป